TIKUV BUYUMLARINING SIFAT KO'RSATKICHLARIGA QO'YILADIGAN TALABLAR

Temirova Gulnoz Ibodovna
Buxoro texnika universiteti, "Yengil sanoat muhandisligi va dizayn" kafedrasi dotsenti
Hakimova Shabnambonu Qaxramon qizi
Buxoro texnika universiteti, "Yengil sanoat muhandisligi va dizayn" kafedrasi I-bosgich tayanch doktoranti

Annotatsiya: Maqolada tikuv buyumlari sifat ko'rsatkichlariga qo'yiladigan talablar atroflicha tahlil qilinadi. Xususan, tikuv mahsulotining tashqi ko'rinishi, material sifati, ergonomik qulaylik, tikuv choklarining mustahkamligi, estetik dizayn va xizmat muddati asosiy sifat mezonlari sifatida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, sifat menejmenti tamoyillari, mahsulotni loyihalashdan tortib, iste'molgacha bo'lgan barcha bosqichlaridagi sifat nazorati muhim omil sifatida yoritiladi. Mualliflar sifat tushunchasining madaniy, iqtisodiy va texnik jihatlarini yoritgan holda, zamonaviy tikuvchilik sanoatida yuqori sifatli mahsulotlar ishlab chiqarishga yo'naltirilgan ilmiy va amaliy tavsiyalarni beradi.

Kalit so'zlar: tikuv buyumlari, sifat ko'rsatkichlari, material sifati, ergonomika, tikuv choklari, dizayn va estetika, sifat menejmenti, yengil sanoat, mahsulot hayotiy tsikli

Annotation: in the article, the requirements for quality indicators of sewing items are analyzed in detail. In particular, the appearance of the sewing product, material quality, ergonomic comfort, the strength of the sewing seams, aesthetic design and service life are considered as the main quality criteria. Also, the principles of quality management, quality control at all stages, from product design to consumption, are highlighted as an important factor. The authors, highlighting the cultural, economic and technical aspects of the concept of quality, provide scientific and practical recommendations aimed at the production of high-quality products in the modern sewing industry.

Keywords: sewing products, quality indicators, material quality, ergonomics, sewing stitches, design and aesthetics, quality management, light industry, product life cycle

Аннотация: В статье подробно анализируются требования к показателям качества швейных изделий. В частности, в качестве основных критериев качества рассматриваются внешний вид швейного изделия, качество материала, эргономичность, прочность швов, эстетичный дизайн и срок службы. Также в качестве важного фактора будут рассмотрены принципы управления качеством, контроль качества на всех этапах разработки

ISSN 3030-3907

продукта, от проектирования до потребления. Освещая культурные, экономические и технические аспекты понятия качества, авторы дают научные и практические рекомендации, направленные на производство высококачественной продукции в современной швейной промышленности.

Ключевые слова: швейные изделия, показатели качества, качество материалов, эргономика, швейные швы, дизайн и эстетика, управление качеством, легкая промышленность, жизненный цикл продукта

Kirish

Mamlakatimiz iqtisodiyotida tub o’zgarishlar amalga oshirilishi, respublika iqtisodiyoti asosan xom-ashyo yo’nalishidan raqobatbardosh mahsulot ishlab chiqarish yo’liga izchil o’tayotganligi, mamlakat eksport salohiyati kengayayotganligi ishlab chiqarishning har bir sohasi oldiga yangi vazifalarni qo’ydi. Jumladan, tikuvchilik sanoatini rivojlantirish, xalqimizni yuqori sifatli, chiroyli kiyimlar bilan ta’minlash yengil sanoat xodimlari oldida turgan asosiy vazifa bo’lib hisoblanmoqda. Bu vazifalarni bajarish uchun tikuvchilik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmini oshirish bilan bir qatorda ularning sifatini yaxshilash, yangi yuksak samarali texnikaga ega bo’lgan korxonalarni barpo etish kerak bo’ladi [1-4].

Bugungi kunda Vatanimizning barcha tikuvchilik korxonalari fan-texnikaning oxirgi yutuqlari asosida ishlab chiqarilgan yuqori unumdorlikka ega texnika va texnologik jihozlar bilan to’ldirilmoqda [6-7].

Tayyor kiyim yuqori sifatli va uni tikish ya’ni ishlab chiqarish iqtisodiy jihatdan samarali bo’lishi uchun kiyimni loyihalash vaqtidayoq bunga zamin yaratish zarur.

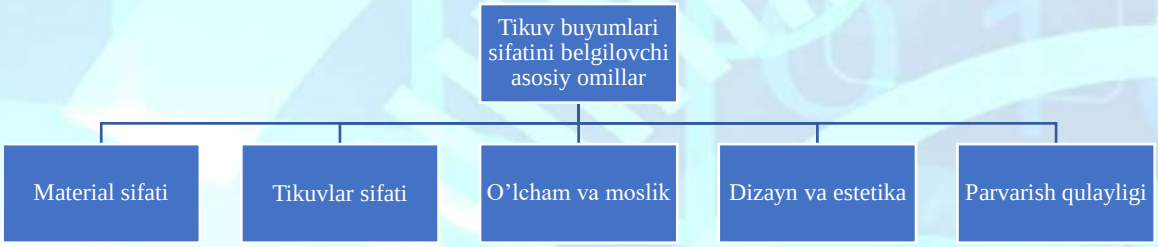
Tikuv buyumlarining sifati — bu kiyimning tashqi ko’rinishi, mustahkamligi, qulayligi, estetik jihatdan jozibadorligi va xizmat muddati bilan belgilanadigan xususiyatlar majmuasidir. Bu xususiyatlar mahsulotning kundalik foydalanishda qancha davom etishi va xaridorga qanchalik mos tushishini belgilaydi [8-10].

Mahsulot sifati - bu uning maqsadiga muvofiq ma’lum ehtiyojlarni qondirish uchun yaroqliligini aniqlaydigan mahsulot xususiyatlarining yig’indisidir.

Sifat menejmenti deganda mahsulotning hayot aylanishining barcha bosqichlarida iste’molchi xususiyatlarini o’rnatish, ta’minlash va saqlash tushuniladi. Sifat hodisasi shundan iboratki, uni yaxshilash sezilarli zaxiralarga ega va sezilarli samara beradi. Eng barqaror valyutalarning tabiiy inflyatsiyasi inson faoliyatining barcha sohalarida eng zamonaviy mahsulot va xizmatlarning ma’naviy eskirish jarayonlari bilan bog’liq.

ISSN 3030-3907

Madaniyatimizda sifat eng avvalo ma’naviyat, axloqiy qadriyatlar, inson, iqtisodiyot, ijtimoiy va tabiiy muhit bilan bog’liq. Sifat insonning hayot sifati va sifati bilan birlashtirilgan ma’naviyat, mentalitet, ijtimoiylik, iqtisodiyot, ishlab chiqarish, boshqaruvning yaxlit birligini o’z ichiga oladi. Tikuv buyumlari sifatini belgilovchi asosiy omillar 1-rasmda keltirilgan.

1-rasm. Tikuv buyumlari sifatini belgilovchi asosiy omillar.

Material sifati quyidagilarni o’z ichiga oladi:

- matoning zichligi va mustahkamligi;
- rangi va rang o’zgarmasligi;
- havo o’tkazuvchanligi;
- teriga qulayligi va allergik emasligi;
- ip sifati: uzilmaydigan, rang yoqotmaydigan.

Kiyim tayyorlashda tikuv choklari detallarga ishlov berishda va biriktirishda muhim o’rin tutadi. Shuning uchun ham tikuv choklari sifatli bo’lishi o’z navbatida buyumni sifatli chiqishida muhim rol o’ynaydi. Choklarning sifati ko’rsatkichlari quyidagilarni tashkil etadi.

Tikuv choklar sifati:

- tikuv chiziqlari tekis va zich bo’lishi;
- tikilgan joylarda bo’shliqlar yoki uzilishlar bo’lmasligi;
- iplar chandiq qoldirmasligi;
- tikuv joylarining presslab tekislanishi.

Kiyimlarni primerka qilish — bu kiyim buyumining o‘lchami, kesimi va umumiy ko‘rinishini sinash maqsadida kiyib ko‘rish jarayonidir. Primerka yordamida kiyimning tana shakliga qanchalik mos kelishi, qulayligi va choklarning to‘g‘ri joylashgani tekshiriladi.

O’lcham va moslikning asosiy bosqichlari:

- buyum inson tana tuzilishiga mos tushishi;
- kiyishda harakatga to’siq bo’lmasligi;
- bel, yelka, yeng va etak qismlarining to’g’ri joylashishi.

ISSN 3030-3907

Har qanday kiyimda har bir dizayn, o‘z maqsadiga xizmat qilishi kerak. Masalan, kiyimlar nafaqat go‘zallik, balki qulaylik va himoya ham ta'minlashi lozim. Dizayn o'ziga xos yondashuvni talab etadi, ya’ni rasm, rang, shakl va matolarni to'g'ri birlashtirish zarur. Shu bilan birgalikda dizayn va estetika quyidagilarni o’z ichiga oladi:

- rang va shakl uyg’unligi;
- modellarning zamonaviyligi;
- aksessuarlar (tugma, zamok, tasma) mosligi;
- umumiy tashqi ko’rinishdagi uyg’unlik.

Sifatni tushunish inson hayotiga mazmun bag’ishlaydi va ijodkorlikni rag’batlantiradi. Inson nafaqat tabiiy kuchlar harakatida ishtirok etadi, balki uning faoliyatining o’zi ham o’zgartiruvchi kuchning barcha sifatlarini oladi. Shu bilan birga, mazmunlilik va harakat erkinligi shaxsga maqsad haqida bilim beriladi, bu faoliyat natijasida yangi sifatning tug’ilishi yoki bilimini nazarda tutadi. Shunday qilib parvarish qulayligi quyidagilardan iborat:

- yuvilganda mato tortilmasligi yoki kirishmasligi;
- rangi mustahkamligi;
-tez qurishi va dazmollashga qulay bo’lishi kerak.

Ushbu ko’rsatkichlar tikuv buyumlarining sifatini baholashda muhim ahamiyatga ega. Har bir xaridor o’z ehtiyojlariga mos keladigan sifati juda yaxshi bo’lgan mahsulotni tanlashi lozim.

Sifat tushunchasi tsivilizatsiya davridayoq mavjud bo’lgan, ammo sifat nima haqida bahslar hech qachon tugamaydi. Mahsulot sifati falsafiy, iqtisodiy, boshqaruv, texnik, tashkiliy, merchandaysing, moliyaviy, sotsiologik va boshqa jihatlarni o’z ichiga oladi.

Mashina va uskunalarni xilma-xil moslamalar bilan jihozlash orqali texnologik jarayonlarni kompleks mexanizatsiyalashtirish va avtomatlashtirish davom etmoqda.

Shunday qilib, quyidagi ta’rifni adolatli deb hisoblash mumkin: mahsulot sifati - bu mahsulot (xizmat)ning butun hayotiy tsikli davomida ushbu mahsulot (xizmat) mavjudligidan unga minimal zarar yetkazgan holda insoniyat jamiyatining ehtiyojlarini maksimal darajada qondirishga imkon beradigan xususiyatlar to’plami.

ADABIYOTLAR

1. Темирова, Г. И. (2020). ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СПОСОБОВ НАНЕСЕНИЯ И УКРЕПЛЕНИЯ ДЕКОРАТИВНЫХ ЭЛЕМЕНТОВ ИЗ НАТУРАЛЬНОГО МЕХА. International Journal of Advanced Technology and Natural Sciences, 1(2), 52-58.

ISSN 3030-3907

2. TEMIROVA, G. (2019). THE IMPORTANCE OF PREPARING A NATURAL FUR COAT. EURASIAN JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY, 1(2).
3. GI, T. (2021). Mathematical Modeling of the Stress-Deformed State of a Fur Package With a Constant Cross Section Under the Action of a Heat Field and External Forces. Eurasian Journal of Academic Research, 1(04).
4. Ташпулатов, С. Ш., Темирова, Г. И., Черунова, И. В., Расулмухамедова, Б. А., & Азимова, М. Н. (2021). РАЗРАБОТКА СПОСОБА ИЗГОТОВЛЕНИЯ МЕХОВЫХ ИЗДЕЛИЙ НА ОСНОВЕ РЕСУРСОСБЕРЕЖЕНИЯ. Universum: технические науки, (11-3 (92)), 55-59.
5. Kodirova, D. X., Mamatova, D., & Temirova, G. I. (2019). Specifications for working on detailsof heat exchanged natural fur. Вестник магистратуры, (4-3 (91)), 35-36.
6. Темирова, Г. И. (2020). ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КОЛЛАГЕНСОДЕРЖАЩИХ МАТЕРИАЛОВ ПРИ ПРОИЗВОДСТВЕ КАЧЕСТВЕННЫХ И РЕСУРСОСБЕРЕГАЮЩИХ МЕХОВЫХ ИЗДЕЛИЙ. In Всероссийская конференция молодых исследователей с международным участием «Социально-гуманитарные проблемы образования и профессиональной самореализации»(Социальный инженер-2020) (pp. 152-158).
7. Сайитова, У. С., & Темирова, Г. И. (2017). Конструктивные приемы трикотажной формы и элементы формообразования одежды. Вопросы науки и образования, (2 (3)), 37-39.
8. Temirova, G. I., & Tashpulatov, S. S. (2018). AN ANALYSIS OF ART DECORATION USED IN SEWING ITEMS. In The latest research in modern science: experience, traditions and innovations (pp. 41-44).
9. Темирова, Г. И., et al. "Перспективные направления использования коллагенсодержащих материалов при изготовлении изделий различного ассортимента." Научно-технический журнал Наманганского инженерно-технологического института 1 (2020): 63-67.
10. Темирова, Г. И., Юлдашева, С., Эргашева, З., & Ишанкулова, М. (2024). ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯ АСОСИДА КИЙИМ ТАЙЁРЛАШ УСУЛЛАРИ. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI, 4(1), 134-138.

ISSN 3030-3907